

Til lovforslagets titel.

Den omstændighed, at de skiftende grundlove, efter at have fastslået, at ministrene er „ansvarlige for regeringens førelse“, benytter ordet, at „Deres ansvarlighed bestemmes nærmere ved lov“, bør næppe føre til, at man fastholder og derved, med urette, fastslår som godt dansk sprog ordet „ansvarlighed“, der er en unødvendig germanisme (Verantwortlichkeit), uden nogen betydningsforskel fra det stærkere og bedre ord „ansvar“, jfr. f. eks., at der i aktieselskabsloven tales om bestyrelsens *ansvar*, ikke ansvarlighed. Under hensyn dels til, at lovforslaget i første række tager sigte på ministres *strafansvar*, hvortil knyttes, som et naturligt appendiks, bestemmelser om erstatningsansvar, dels til at det forekommer naturligt og ikke uden betydning allerede i lovens titel at bringe til udtryk, at det her drejer sig om andet end det parlamentariske ansvar, foreslås som titel: Lov om ministres strafansvar. Derved imødekommes samtidig det hensyn, at det må anses for juridisk ufuldkomment at anvende begrebet „ansvar“ generelt uden at angive, om der er tale om ansvar til straf eller til erstatning, evt. til begge dele.

Til § 1.

Forslagsstillerne har fundet det rigtigt og nærliggende, at der ved de indledende ord gives udtryk for, at loven er knyttet direkte til påbuddet i grundlovens § 13 om, at ministrenes ansvar for regeringens førelse bestemmes nærmere ved lov.

Til § 2.

I *stk. 1*, der svarer til § 2, 1. punktum, i lov nr. 92 af 15. marts 1939 med enkelte redaktionelle ændringer, er det fundet rimeligt at præcisere bestemmelsen i grundlovens § 14, sidste punktum, om selve den eller de kontrasignerende ministres ansvar for skriftlige, kongelige beslutninger vedrørende lovgivningen og regeringen.

Stk. 2, der med forskellige ændringer svarer til § 2, 2. punktum, i loven af 1939, omhandler andre ministres ansvar for medvirken ved *tilblivelsen*, dels af de i *stk. 1* omhandlede skriftlige kongelige resolutioner, dels af andre regeringshandlinger; det vil i realiteten sige *andre ministres* beslutninger, idet en kongelig resolution er uden statsretlig eller forvaltningsretlig gyldighed, hvis den ikke foreligger skriftligt.

Med hensyn til omfanget af ansvaret for *medvirken* må det anses for tilstrækkeligt og klart for fortolkningen at henvise til reglerne herom i borgerlig straffelovs kapitel 4.

Den minister, der inden for sit eget forretningsområde har foretaget udførelses handlinger på

grundlag af en beslutning, for hvilken en anden minister er direkte ansvarlig, omfattes ikke af § 2, men vil efter omstændighederne kunne drages til ansvar i henhold til § 6, nr. 1, forudsat at de subjektive betingelser herfor efter § 7, stk. 2, er til stede.

Til § 3.

Bestemmelsen svarer med visse ændringer til loven af 1939, § 3. Medens ansvaret efter § 2 omhandler enhver beslutning, hvad enten den er truffet i statsråd (ministerråd) eller uden for dette, omhandler § 3 alene beslutninger, truffet i *statsråd*, jfr. grundlovens § 17, eller *ministerråd*, jfr. grundlovens § 18. Ansvar for beslutninger i de ikke i grundloven omhandlede *ministermøder* vil kunne pådrages efter bestemmelserne i § 4 eller § 6, nr. 1 a.

I forhold til § 2 indebærer bestemmelsen på den ene side en begrænsning, idet den kun tager sigte på den minister, der har været til stede i rådet, på den anden side en udvidelse, idet den gør det muligt at drage en minister til ansvar også for *passivitet*, hvis han over for en beslutning har undladt at tage til orde. Dette vil ministeren ved en formel, protokolleret afstemning klart kunne gøre ved at stemme imod; har han hverken stemt for eller imod, eller har der ikke fundet nogen egentlig afstemning sted, må det afhænge af bevisførelsen, om han under drøftelsen har taget til orde imod beslutningen.

Det vil normalt være en forudsætning for, at der kan pålægges ansvar for passivitet, at beslutningen hører under det pågældende ministeriums forretningsområde eller dog berører dette f. eks. i tilfælde, hvor nært beslægtede sagsområder hører under forskellige ministerier, jfr. kommissionsbetænkningen, side 67. Ansvar for passivitet over for sådanne beslutninger, truffet uden for statsråd (jfr. lov 1939 § 2 i slutningen), vil kunne falde ind under § 6, nr. 1 a.

I øvrigt siges det generelt, at der kun bliver tale om at pålægge ansvar „efter omstændighederne“. Herunder kan tænkes det i kommissionsbetænkningen, side 67, omtalte tilfælde, at det drejer sig om en beslutning, „hvis denne er et væsentligt led i regeringens principielle politik“. Allerede i betragtning af de vanskeligheder, som vil kunne opstå ved fortolkningen af dette lidet præcise udtryk, har man fundet det uhensigtsmæssigt at anføre dette som et eksempel i lovtæksten.

Til § 4.

Bestemmelsen, der i det væsentlige svarer til § 4 i loven af 1939, præcisere ansvaret for undladelser — i henhold til eller uden kongelig beslutning —